

Młodzieżowe Patrole Przyrody

Grażyna Twierkowska, Renata Pisuk

Projekt „Młodzieżowe Patrole Przyrody” został opracowany w kwietniu 2002 roku i przesłany na konkurs *Szkoły dla Ekorozwoju*, ogłoszony przez Fundację Partnerstwo dla Środowiska z Krakowa. Zyskał akceptację komisji konkursowej oraz dotację w kwocie 2000 zł na realizację. Partnerami i sprzymierzeńcami w realizacji projektu byli:

- Stowarzyszenie „Na Rzecz Rozwoju Miasta i Gminy Debrzno”,
- Inspektorat ds. Ochrony Środowiska w Debrznie,
- Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Debrznie,
- Młodzieżowa Grupa *Feniks*,
- Grupa rodziców uczniów klas IV – VI ZS w Debrznie.

Projekt realizowany był od września 2002 roku do stycznia 2003 roku, równoległe w Szkole Podstawowej w Debrznie oraz w Specjalnej Szkole Podstawowej przy Młodzieżowym Ośrodku Wychowawczym w Debrznie. Wybrane elementy projektu realizowane były wspólnie – miały charakter integracyjny, umożliwiającą młodzieży niedostosowanej społecznie podjęcie działań w otwartym środowisku.

Popularyzacja projektu w środowisku lokalnym wzbudziła ogromne zainteresowanie i chęć współpracy zadeklarowanej przez dzieci, rodziców i nauczycieli Miejskiego Przedszkola im. Jana Brzechwy w Debrznie. W związku z tym zmodyfikowany projekt realizowany był również przez dwie grupy przedszkolaków, które utworzyły *Mini – eko-patrole*.

Łącznie w realizację projektu zaangażowanych było 210 uczniów i przedszkolaków. Liczba uczestników i rozmiar przedsięwzięcia oraz jego charakter (propagujący poznanie najbliższego środowiska przyrodniczego i dbałość o jego stan) pozwoliło nam na uzyskanie dodatkowych środków finansowych na realizację zaplanowanych działań. Elementy stworzonego przez nas projektu mogą być wykorzystane bez angażowania środków finansowych pod warunkiem, że znajdą się pasjonaci, wolontariusze, którzy poświęcą swój czas dla propagowania działań ekologicznych wśród uczniów. Z własnego doświadczenia wiemy, iż podejmowanie tego typu działań sprzyja pozyskiwaniu sprzymierzeńców, którzy mogą być pomocni w realizacji kolejnych pomysłów.

Cele projektu

Ogólny:

Powołanie Młodzieżowych Patroli Przyrody, których zadaniem będzie opieka, monitorowanie, patrolowanie i porządkowanie Pasa Chronionego Krajobrazu wzdłuż rzeki Debrzynki oraz otoczenia jezior Staw Miejski i Żuczek oraz prowadzenie obserwacji przyrodniczych jako alternatywna forma zagospodarowania czasu wolnego uczniów.

Cele operacyjne:

Uczniowie:

- potrafią prowadzić i systematycznie dokumentować zmiany zachodzące w przyrodzie,

- znają faunę i florę terenów wokół jezior Staw Miejski i Żuczek,
- potrafią korzystać z różnych źródeł informacji,
- rozumieją konieczność dbania o najbliższe otoczenie,
- rozwijają umiejętność współpracy w grupie oraz dokonywania samooceny.

Adresaci: Adresatami projektu są uczniowie klas IV-VI szkoły podstawowej.

Uzasadnienie doboru treści projektu

Ideą projektu „Młodzieżowe Patrole Przyrody” było zainteresowanie i zachęcenie uczniów do podjęcia działań proekologicznych w naszej miejscowości. Pomysł projektu był odpowiedzią na lokalne potrzeby związane z popularyzacją, promocją i opieką terenów zielonych naszego miasta.

W latach 2000/2001 dzięki inicjatywie Stowarzyszenia „Na Rzecz Rozwoju Miasta i Gminy Debrzno” zagospodarowano pas zieleni wokół jezior Staw Miejski i Żuczek. Wytyczono szlaki rowerowe i ścieżki dydaktyczne. Zagospodarowano teren, oznakowano go, wyposażono w tablice dydaktyczne, ławki, kosze na śmieci. Mimo wielu starań o utrzymanie w nienagannym stanie zagospodarowanego terenu po pewnym czasie stwierdzono liczne zniszczenia, kradzieże, dewastacje. Teren był notorycznie zaśmiecany.

Dzięki realizacji projektu „Młodzieżowe Patrole Przyrody” ścieżki dydaktyczne zyskały stałych opiekunów, natomiast uczniowie mieli możliwość pożytecznego i twórczego spędzenia czasu wolnego oraz rozwijania zainteresowań przyrodniczych.

Cele i założenia projektu są zgodne z *Podstawą programową nauczania przyrody na etapie klas IV-VI szkoły podstawowej*.

Dotyczą:

- Poznania krajobrazu najbliższej okolicy – prowadzenia obserwacji i opisów.
- Kształtowania postawy szacunku do przyrody oraz odpowiedzialności za jej stan.
- Uświadomienia wpływu człowieka na środowisko przyrodnicze.
- Wdrożenia do aktywnego wykorzystania czasu wolnego.
- Rozbudzenia zainteresowania światem, jego różnorodnością, bogactwem i pięknem.

Opis przebiegu projektu

Projekt zakładał powołanie spośród uczniów klas IV-VI Szkoły Podstawowej ośmiu Młodzieżowych Patroli Przyrody, które w okresie od września do grudnia podczas zajęć pozalekcyjnych będą monitorowały, prowadziły obserwacje i sprawowały opiekę nad Pasem Chronionego Krajobrazu wzdłuż rzeki Debrzynki oraz otoczenia jezior Staw Miejski i Żuczek. Równolegle uczniowie Specjalnej Szkoły Podstawowej przy Młodzieżowym Ośrodku Wychowawczym w Debrznie mieli utworzyć trzy *Eko-patrole*. Część zaplanowanych w projekcie imprez przeprowadzono wspólnie – miały one charakter integracyjny.

Zgodnie z założeniami projektu nauczyciele przyrody przeprowadzili we wszystkich klasach pogadanki na temat założeń projektu oraz planowanych działań i przedsięwzięć (załącznik nr 1 – *Harmonogram działań*). Równocześnie prowadzono akcję promocyjną propagującą powołanie patroli (plakaty, artykuły w lokalnej prasie).

Zainteresowani uczniowie otrzymali „List do rodziców” i „Kartę zgłoszenia do patrolu” (załącznik nr 2). Chętni uczniowie utworzyli dziesięcioosobowe patrole oraz wytypowali lidera grupy. Liderzy grup utworzyli Sztab Organizacyjny, którego zadaniem było określenie zasad współpracy, oceny i dokumentowania prac (w formie kontraktu), opracowanie zasad konkursu na Najskuteczniejszy Patrol Przyrody oraz przydział sektorów poszczególnym patrolom. Dzięki zaangażowaniu rodziców, każdy z utworzonych patroli posiadał pełnoletniego opiekuna grupy, który uczestniczył w wyprawach terenowych patrolu. Ponadto każdy patrol otrzymał pakiet materiałów pomocniczych, które ułatwiły ustalenie zasad pracy w grupie, przydziału zadań, sposobu prowadzenia obserwacji (załącznik nr 3). Uczniowie klasy IVb wykonali również tablicę informacyjną, na której umieszczano ogłoszenia, terminarze, regulaminy i harmonogramy konsultacji (załącznik nr 4).

Nawiązano również współpracę ze Stowarzyszeniem „Na Rzecz Rozwoju Miasta i Gminy Debrzno” oraz Inspektoratem ds. Ochrony Środowiska Miasta i Gminy Debrzno.

We wrześniu podczas Rajdu turystyczno-ekologicznego pod nazwą „Poznajemy Debrzno i okolice” nastąpiła uroczysta inauguracja działalności Młodzieżowych Patroli Przyrody. Uczestnikami rajdu byli nie tylko członkowie *Eko-patrolu*, ale również około 400 uczniów szkół podstawowych i gimnazjum gminy Debrzno oraz 50 przedszkolaków Przedszkola Miejskiego im. J. Brzechwy w Debrznie. Zgodnie z harmonogramem dwa razy w miesiącu w ramach tzw. *Eko-czwartków* patrole wyruszały na szlak. Każdorazowo z przeprowadzonego zwiadu patrole składały raport koordynatorowi projektu (załącznik nr 5) oraz opracowywały dokumentację w wybranej przez siebie formie (karty kronik, rysunki, fotografie). Ponadto w październiku odbył się *Eko-bieg*, w którym wzięły udział wszystkie patrole (załącznik nr 6).

W październiku opracowano i ogłoszono konkurs na gazetkę klasową popularyzującą walory turystyczne i krajoznawcze okolic Debrzna. Pomysł spotkał się z ogromnym zainteresowaniem dzieci, aprobatą nauczycieli i rodziców. Pomieszczenia klasowe wzbogaciły się o cenne ekspozycje, a dzieci poszerzyły swoje wiadomości na temat Debrzna oraz zintegrowały się podczas wspólnego, dodatkowego zadania. Pięciosobowe, niezależne jury wyłoniło trzech laureatów konkursu, którzy otrzymali nagrody rzeczowe.

W związku z tym, że aura w grudniu nie zachęcała do pieszych wędrówek zrezygnowaliśmy z organizacji rajdu „Pożegnanie Jesieni” na rzecz *Eko-rambitu*, w którym wzięły udział wszystkie patrole.

16 stycznia 2003 roku zorganizowaliśmy uroczyste spotkanie podsumowujące realizację projektu. Podczas spotkania przedstawiciele patroli zdali sprawozdanie ze swej działalności, przedstawiono krótki program artystyczny oraz zaprezentowano wystawę prac dzieci.

Kończąc realizację projektu wśród członków patroli przeprowadzono ankietę ewaluacyjną. Jej wyniki wykorzystano do przygotowania raportu z realizacji projektu (załącznik nr 7). Zgromadzone podczas realizacji materiały fotograficzne posłużyły do przygotowania prezentacji multimedialnej (załącznik nr 8).

Załącznik nr 1

Harmonogram projektu „Młodzieżowe Patrole Przyrody”

Lp.	Zadania	Miesiące												Spodziewane efekty	Wykonawcy, uczestnicy	
		I	II	III	IV	V	VI	VII	VIII	IX	X	XI	XII			
1.	Przygotowanie projektu				X	X									Pozyskanie środków	Animatorzy projektu
2.	Powołanie Młodzieżowych Patroli Przyrody:									X					Utworzenie 8 patroli	n-le przyrody i biologii, uczniowie ZS i MOW
	- akcja promocyjna,									X					Rozpropagowanie akcji i pozyskanie uczniów do patroli	Animatorzy projektu i uczniowie klas Via i Vib
	- powołanie sztabu organizacyjnego,									X					Ustalenie zasad współpracy, przydział sektorów	Animatorzy projektu, przedstawiciele poszczególnych patroli

	- określenie zasad współpracy, gromadzenia dokumentacji i oceny realizacji projektu (kontrakt),									X					
	- opracowanie zasad konkursu na „Najsukuteczniejszy Patrol Przyrody”,									X				Przeprowadzenie konkursu	B. Kalinowska
	- nawiązanie współpracy z przedstawicielami Stowarzyszenia „Na Rzecz Rozwoju Miasta i Gminy Debrzno”,									X				Korelacja działań podejmowanych przez Stowarzyszenie i patrole	Animatorzy projektu
3.	Przydział sektorów poszczególnym patrolom:									X				przydział sektorów, patrolowanie i porządkowanie odcinków trasy, prowadzenie obserwacji przyrodniczych	Uczniowie i opiekunowie patroli

cd. Tabeli

Lp.	Zadania	Miesiące												Spodziewane efekty	Wykonawcy, uczestnicy	
		I	II	III	IV	V	VI	VII	VIII	IX	X	XI	XII			
	- patrolowanie i monitorowanie poszczególnych tras, drobne naprawy										X	X	X	X		
	- prowadzenie obserwacji przyrodniczych monitorowanej trasy, opracowanie dokumentacji z działalności patrolu										X	X	X	X		
	- składanie przez patrole raportów o stanie przydzielonego odcinka trasy										X	X	X	X	Dokumentacja monitoringu tras	Członkowie patroli
4.	Organizacja rajdu ekologicznego w ramach Debrzeńskiej Jesieni										X				Promocja ścieżek i walorów turystycznych Debrzyna	Animatorzy projektu oraz członkowie patroli

	- opracowanie tras									X					
	- przygotowanie i opracowanie zadań i zabaw integrujących poszczególnych uczestników rajdu									X					
	- zakup nagród									X					
5.	Zaplanowanie i przeprowadzenie Eko-biegu										X			Eko-bieg Doliną Rzeki Debrzynki	Animatorzy projektu oraz członkowie patroli
6.	Organizacja rajdu „Pożegnanie Jesieni” (dla członków Młodzieżowych Patroli Przyrody):												X	Integracja członków patroli	Animatorzy projektu, przedstawiciele patroli
	- opracowanie i przygotowanie tras rajdu											X			
	- opracowanie zadań dla poszczególnych grup											X			

Załącznik nr 2

Drodzy Rodzice

Pragniemy poinformować Was, że w roku szkolnym 2002/2003 uczniowie naszej szkoły biorą udział w projekcie „Młodzieżowe Patrole Przyrody” finansowanym przez Fundację Partnerstwo dla Środowiska z Krakowa.

W ramach projektu zostaną powołane uczniowskie patrole, których zadaniem będzie opieka nad wytyczonym odcinkiem Pasa Chronionego Krajobrazu wokół jezior Staw Miejski i Żuczek oraz prowadzenie obserwacji przyrodniczych. Spotkania Patroli odbywać się będą dwa razy w miesiącu w ramach tzw. EKO-CZWARTKÓW. Ponadto dla członków patroli przewidziane są atrakcyjne imprezy o charakterze turystyczno-ekologicznym.

Proponujemy Państwu aktywne włączenie się w życie klasy i spędzanie czasu ze swoim dzieckiem w charakterze opiekuna grupy-patrolu.

Autorki projektu
Grażyna Twierkowska i Renata Pisuk

KARTA ZGŁOSZENIA DO PATROLU

Imię i nazwisko

Klasa

Wyrażam zgodę na udział mojego dziecka w spotkaniach Młodzieżowych Patroli Przyrody.

Podpis rodziców

.....

Wyrażam zgodę na pełnienie funkcji opiekuna Patroli.

TAK NIE

Załącznik nr 3

**ZASADY PRACY W ZESPOLE
KONTRAKT GRUPOWY**

1. Kto będzie liderem patrolu?

2. Jak podzielimy obowiązki i zadania przydzielone patrolowi?

.....
.....

3. Jak będziemy podejmować decyzje?

.....

4. Kto będzie naszym opiekunem?

.....

5. Gdzie i kiedy będziemy się spotykać zanim wyruszymy na trasę?

.....

6. Jakie zasady będą obowiązywały w naszej grupie?

.....

.....

KARTA PRACY PATROLU – PODZIAŁ ZADAŃ W ZESPOLE

Lp.	Rodzaj zadania	Osoby odpowiedzialne	Wykaz materiałów i pomocy	Termin realizacji
1.				
2.				
3.				

KARTA OBSERWACJI ŚRODOWISKA PRZYRODNICZEGO

Data obserwacji Pora roku	Klasyfikacja roślin *	Klasyfikacja zwierząt	Uwagi dotyczące zjawisk atmosferycznych

* można wykonać rysunek, zielnik, dokonać opisu

Załącznik nr 4

Regulamin konkursu
„NAJSKUTECZNIEJSZY EKO-PATROL”
01.10.2002 r.-15.01.2003 r.

KRYTERIA KONKURSOWE

- Systematyczność w patrolowaniu tras przez minimum 80% członków danego patrolu.
(0 – 5p.)
- Staranność sporządzania oraz terminowość zdawania raportów z monitorowania i prowadzenia obserwacji przyrodniczych.
(0 – 2,5p.)

3. Dbłość o oznakowanie uczestników patroli (czapeczki, identyfikatory).
(0 – 2p.)
4. Efektywność w sporządzaniu dokumentacji patrolu – kart do kroniki (pomysłowe rysunki, zdjęcia, ciekawe i dowcipne opisy wypraw i obserwacji).
(0 – 5p.)
5. Zdyscyplinowanie grupy podczas patrolowania wyznaczonego odcinka trasy.
(0 – 2p.)
6. Staranność i dokładność porządkowania tras.
(0 – 2p.)

W konkursie zostaną przyznane trzy równorzędne nagrody dla zwycięskich patroli.

Rozstrzygnięcie konkursu nastąpi podczas uroczystego podsumowania realizacji projektu „MŁODZIEŻOWE PATROLE PRZYRODY” w styczniu 2003 roku.

Regulamin konkursu na najciekawszą gazetkę promującą walory turystyczno-krajoznawcze Debrzna i okolic

Celem konkursu jest:

- promocja i popularyzacja walorów turystycznych i krajoznawczych Miasta i Gminy Debrzno,
- pobudzanie twórczej aktywności uczniów,
- integracja zespołów klasowych poprzez wspólne podejmowanie dodatkowych zadań.

Konkurs polega na przygotowaniu i wyeksponowaniu materiałów związanych z naszą miejscowością w formie gazetki ściennej bądź pracy przestrzennej. Dopuszcza się stosowanie różnorodnych technik plastyczno-technicznych (LICZYMY NA WASZĄ POMYSŁOWOŚĆ).

1. Uczestnikami konkursu mogą być zespoły klasowe klas IV-VI szkoły podstawowej.
2. Konkurs zostanie podsumowany i rozstrzygnięty 16 grudnia 2002 roku.
3. W konkursie zostaną wyłonione i nagrodzone trzy najciekawsze ekspozycje.
4. Klasy deklarujące chęć wzięcia udziału w konkursie prosimy o zgłoszenie uczestnictwa do 20 listopada 2002 roku.

Załącznik nr 5

WZÓR RAPORTU MŁODZIEŻOWEGO PATROLU PRZYRODY

RAPORT nr	
NAZWA PATROLU:
DATA
ILOŚĆ ZANIECZYSZCZEŃ (śmieci, butelki, papiery)	
	<i>Bardo duża, duża, umiarkowana, mała, brak</i>
STAN TRASY:	
	<i>Bez zastrzeżeń, dobry, drobne zanieczyszczenia, znaczna dewastacja</i>
RODZAJE ZANIECZYSZCZEŃ:	

UWAGI:

Podpis opiekuna

Załącznik nr 6

**Scenariusz Eko-biegu
dla Młodzieżowych Patroli Przyrody
14 października 2002 roku**

Cele:

- popularyzacja aktywnych form wypoczynku,
- integracja poszczególnych członków Młodzieżowych Patroli Przyrody,
- wdrażanie do dbania o estetykę i porządek najbliższego otoczenia przyrodniczego.

Pomoce:

- mapy, ziemniaki, butelki, skakanki, piłki, kije, rzutki i tarcza.

Uczestnicy:

- Członkowie Młodzieżowych Patroli Przyrody – 126 uczniów.

Przebieg imprezy:

1. Powitanie uczestników – przedstawienie regulaminu Eko-biegu. Zwrócenie uwagi na zachowanie bezpieczeństwa podczas pokonywania trasy.
2. Wyruszenie na szlak – przejście wytyczonej trasy – uporządkowanie terenu.

3. Zbiórka nad jeziorem Staw Miejski – zabawy, gry i konkursy przy ognisku.
4. Podsumowanie imprezy – ewaluacja.

**Regulamin Eko-biegu
dla Młodzieżowych Patroli Przyrody**

1. W Eko-biegu biorą udział członkowie poszczególnych patroli wraz z opiekunami.
2. Drużyny zgodnie z ustalonym harmonogramem przechodzą po wytyczonych szlakach równocześnie porządkując je.
3. Wszystkie patrole zbierają się na mecie nad jeziorem Staw Miejski.
4. Patrole będą oceniane za:
 - o prezentację piosenek rajdowych, proporców;
 - o wykonanie zadań konkursowych;
 - o dodatkowe punkty zostaną przyznane za kompletne oznakowanie patrolu (identyfikatory, czapeczki);
5. Wszystkie drużyny otrzymają słodkie upominki.

**KARTA STARTOWA – PUNKTACYJNA
EKO-BIEGU**

Nazwa Eko-patrolu

Klasa

Lp	<u>Konkurencje</u>	Liczba pkt możliwych do uzyska- nia	Liczba punk- tów	Łączny czas	Podpis
1.	Rzut ziemniakiem do celu	0 – 3			
2.	Rzutki	100			
3.	Tor przeszkód	0 – 3			
4.	Biegi z „obciążeniem”	0 – 3			
5.	Słalom z piłką	0 – 3			
Razem:					

Załącznik nr 7

**RAPORT KOŃCOWY PROJEKTU
„MŁODZIEŻOWE PATROLE PRZYRODY”
REALIZOWANEGO W RAMACH PROGRAMU
„SZKOŁA DLA EKOROZWOJU”**

Projekt realizowany był na terenie miasta Debrzna. Debrzno to niewielka miejscowość położona w południowej części województwa pomorskiego, nad rzeką Debrzynką, licząca około 5000 mieszkańców.

We wrześniu zostały powołane Młodzieżowe Patrole Przyrody spośród uczniów Zespołu Szkół w Debrznie, wychowanków Młodzieżowego Ośrodka Wychowawczego w Debrznie oraz przedszkolaków z Przedszkola Miejskiego im. Jana Brzechwy w Debrznie. W projekcie nie planowano udziału przedszkolaków, ale ogromne zainteresowanie i chęć włączenia się w działania na rzecz środowiska przyrodniczego Debrzna zarówno dzieci, jak i rodziców, skłoniła autorki projektu do pozyskania dodatkowych środków i utworzenia Mini Eko-patrolu.

Dane liczbowe dotyczące realizacji projektu:

Osoby bezpośrednio zaangażowane w działania:	Liczba osób
Ogółem: <i>w tym:</i>	215 osób
Uczniowie:	140 uczniów
Przedszkolaki:	50 przedszkolaków
Nauczyciele:	11 osób
Rodzice:	9 osób
Wolontariusze:	5 osób
Osoby pośrednio zaangażowane w realizację projektu:	60 osób

Efekty rzeczowe i edukacyjne:

Rodzaj przeprowadzonych działań:	Liczba uczestników:
1. Powołanie Młodzieżowych Patroli Przyrody.	W projekcie planowano zaangażowanie 80 uczniów w prace Młodzieżowych Patroli Przyrody natomiast ostatecznie trasy patrolowało 160 uczniów Zespołu Szkół i wychowanków Młodzieżowego Ośrodka Wychowawczego i 50 przedszkolaków z Przedszkola Miejskiego im. J. Brzechwy w Debrznie
2. Organizacja rajdu ekologicznego w ramach Debrzneńskiej Jesieni'2002.	450 uczestników Rajdu Debrzneńska Jesień'2002
3. Dwa razy w miesiącu patrolowanie i monitorowanie tras oraz prowadzenie obserwacji przyrodniczych na terenie miasta Debrzna, wokół jezior Staw Miejski i Żuczek oraz doliny rzeki Debrzynki.	210 uczniów i przedszkolaków patrolujących dwa razy w miesiącu przydzielone trasy
4. Organizacja Eko-biegu	160 uczniów

5. Przeprowadzenie konkursu na gazetkę klasową popularyzującą walory turystyczne i krajoznawcze okolic Debrzna.	16 oddziałów klasowych Szkoły Podstawowej w Debrznie i Młodzieżowego Ośrodka Wychowawczego w Debrznie
6. Przeprowadzenie konkursu na „Najsukuteczniejszy Patrol Przyrody”.	210 uczniów i przedszkolaków
7. Przeprowadzenie Eko-rambitu.	210 uczniów i przedszkolaków
8. Organizacja spotkania podsumowującego realizację projektu.	160 uczniów ZS i MOW w Debrznie

Efekty społeczne

W okresie od września 2002 do stycznia 2003 r. ścieżki dydaktyczne i trasy wokół jezior Staw Miejski i Żuczek były systematycznie (2 x w m-cu) porządkowane i monitorowane przez 14 patroli uczniów ZS i MOW oraz przez 2 Mini Eko-Patrole	Dzięki zaangażowaniu 210 dzieci i młodzieży ścieżki dydaktyczne zostały uporządkowane. Na bieżąco prowadzono obserwacje przyrodnicze oraz informowano Inspektora ds. Ochrony Środowiska w Debrznie o stanie wytyczonych tras.
W realizację projektu zaangażowano rodziców, wolontariuszy z Młodzieżowej Grupy Feniks, Stowarzyszenie „Na Rzecz Rozwoju Miasta i Gminy Debrzno”, Inspektora ds. Ochrony Środowiska oraz Dyrekcję Zespołu Szkół i Młodzieżowego Ośrodka Wychowawczego w Debrznie.	W trakcie realizacji projektu nastąpiła integracja nauczycieli, wolontariuszy i rodziców dzieci.
Zagospodarowano aktywnie czas wolny dzieci i młodzieży.	Podczas rajdów i innych imprez popularyzowano wiedzę z dziedziny ekologii i ochrony środowiska oraz uwrażliwiano na potrzebę dbania o najbliższe otoczenie.
Promowano w prasie oraz poprzez działania umundurowanych patroli przyrody całość przedsięwzięcia w środowisku lokalnym.	Dzięki działaniom i podawanym w prasie informacjom znaczna część społeczności Debrzna zwróciła uwagę na konieczność dbania i porządkowania terenów zielonych wokół naszej miejscowości.

Efekty medialne

Liczba artykułów prasowych:	
- w prasie lokalnej	2 artykuły
- w prasie regionalnej	2 artykuły
Liczba audycji radiowych	2 wywiady radiowe
Prezentacja założeń projektu podczas Konferencji zorganizowanej z okazji obchodów Debrzneńskiej Jesieni'2002	1 prezentacja

Rezultaty realizacji projektu:

Rezultaty planowane	Rezultaty osiągnięte
Minimum 60% ścieżek dydaktycznych oraz terenu wokół jezior Staw Miejski i Żuczek będzie utrzymanych w nienagannym stanie.	Okolo 80% ścieżek dydaktycznych oraz terenu wokół jezior Staw Miejski i Żuczek w okresie IX 2002 – I 2003 roku utrzymano w nienagannym stanie.
Zostanie powołanych 8 Młodzieżowych Patroli Przyrody	Powołano 14 Młodzieżowych Patroli Przyrody i 2 Mini Eko-Patrole .
Zostaną zorganizowane dwie imprezy o charakterze ekologicznym oraz Eko-bieg patrolowy na około 400 uczniów.	Zorganizowano Rajd turystyczno-ekologiczny dla 450 uczestników w ramach Debrzeńskiej Jesieni'2002. Przeprowadzono Eko-bieg patrolowy dla około 160 uczniów oraz Eko-rabbit, w którym wzięło udział około 210 uczniów i przedszkolaków.
Nastąpi integracja młodzieży społecznie niedostosowanej z lokalną społecznością oraz z uczniami Zespołu Szkół w Debrznie.	Z prowadzonych obserwacji i rozmów wynika, iż nastąpiła integracja młodzieży społecznie niedostosowanej z lokalną społecznością oraz z uczniami Zespołu Szkół w Debrznie (dzieci zaprzyjaźniły się, wzajemnie sobie chętnie pomagały, bez awersji i uprzedzeń brały udział we wspólnych imprezach).
Członkowie Patroli przeprowadzą akcję promującą ścieżki dydaktyczne i walory turystyczne okolic Debrzna wśród uczniów Zespołu Szkół i Młodzieżowego Ośrodka Wychowawczego w Debrznie.	Została przeprowadzona akcja promująca ścieżki dydaktyczne i walory turystyczne okolic Debrzna wśród uczniów Zespołu Szkół i Młodzieżowego Ośrodka Wychowawczego w Debrznie – karty kronik z fotografiami przyrody Debrzeńskiej wyeksponowano w formie gazetek szkolnych.
Czterech nauczyciel biologii i przyrody włączy się w realizację projektu i nawiąże ścisłą współpracę ze Stowarzyszeniem „Na Rzecz Rozwoju Miasta i Gminy Debrzno” oraz Inspektorem ds. Ochrony Środowiska w Debrznie.	Czterech nauczyciel biologii i przyrody oraz trzech wychowawców z MOW w Debrznie i cztery nauczycielki z Przedszkola Miejskiego im. J. Brzechwy w Debrznie włączyło się w realizację projektu i nawiązało ścisłą współpracę ze Stowarzyszeniem „Na Rzecz Rozwoju Miasta i Gminy Debrzno” oraz Inspektorem ds. Ochrony Środowiska w Debrznie. Rezultatem współpracy były między innymi dodatkowe środki finansowe pozyskane na powołanie dodatkowych ośmiu patroli.
W minimum 16 oddziałach klasowych zostanie ogłoszony i przeprowadzony konkurs na najciekawszą gazetkę klasową promującą walory turystyczne i krajoznawcze Debrzna i okolic.	W 16 oddziałach klasowych ogłoszono i przeprowadzono konkurs na najciekawszą gazetkę klasową promującą walory turystyczne i krajoznawcze Debrzna i okolic. Najpiękniejsze prace zostały nagrodzone i wyeksponowane.

Korzyści dla ochrony środowiska naturalnego wynikające z realizacji projektu

Dzięki realizacji projektu powołano 16 Patroli Przyrody, które przez okres czterech miesięcy, ośmiokrotnie porządkowały i monitorowały ścieżki dydaktyczne i tereny zielone wokół jezior Staw Miejski i Żuczek. Podczas zajęć terenowych uczniowie prowadzili również obserwacje przyrodnicze, gromadzili materiały, które następnie wykorzystali przy sporządzaniu dokumentacji pracy patrolu. Dzięki przeprowadzonej akcji wzrosła świadomość dzieci na temat konieczności dbania o środowisko naturalne najbliższego otoczenia. Rozpropagowano również ideę aktywnego wykorzystania czasu wolnego poprzez organizację rajdów i imprez o charakterze turystyczno-ekologicznym.

Plany kontynuowania projektu w przyszłości

Ze względu na ogromne zainteresowanie dzieci i chęć dalszej realizacji podjętych działań w ramach Młodzieżowych Patroli Przyrody planujemy kontynuację prac patroli od wiosny 2003 roku. Naszymi sprzymierzeńcami będą Inspektor ds. Ochrony Środowiska w Debrznie oraz Stowarzyszenie „Na Rzecz Rozwoju Miasta i Gminy Debrzno”.

Ewaluacja

Z przeprowadzonej wśród uczniów ankiety ewaluacyjnej wynika, iż 80% uczniów wyraziło zadowolenie z uczestnictwa w projekcie. Atrakcyjność proponowanych w ramach projektu zadań uczniowie określili na 5,26 pkt. Bardzo wysoko oceniono efekty współpracy w grupie podczas realizacji projektu (4,28). Uczniowie zaakceptowali również tę formę aktywnego spędzania czasu wolnego (4, 11). 70 % członków patroli zadeklarowało chęć dalszego uczestnictwa w projekcie. Wielu ankietowanych wyraziło chęć uczestnictwa w większej liczbie rajdów i imprez o charakterze turystyczno-ekologicznym.